

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران
شبکه بهداشت و درمان شهرستان رباط کریم

پزشکی خانواده

واحد آموزش سلامت
سال ۱۴۰۲

نگاهی به تاریخ طب و سلامت دوران باستان

تا دویست سال پیش که مردم دنیا بیشتر در روستاها و شهرهای کوچک زندگی می کردند و هنوز دانشکده های پزشکی وجود نداشتند، طیبیان جوان حرفه خود را به عنوان کارآموز در نزد طیبی حاذق تر به صورت

تجربی می آموختند. مکانی به نام بیمارستان وجود نداشت و

معمولا پزشکان برای معاینات به ملاقات بیماران می رفتند و

گاهی علاوه بر بیمار از وضعیت سلامت سایر اعضا خانواده

نیز پرس و جو می کردند. خدمات پزشکان نیز بسیار متنوع

بود و از به دنیا آوردن نوزادان، تا درمان زخم ها و شکستگی

ها و جا انداختن دررفتگی ها و جراحی در بالین بیمار انجام

می شد. تعداد بیماران محدود بود و طیب بیماران خود را به

خوبی می شناخت و مورد اعتماد و احترام زیاد مردم بود. البته

گاهی در کنار این شیوه طبابت و احترام ویژه در جامعه، خطاهای پزشکی صورت می گرفت و دلیل آن

نبودن استاندارد و دستورالعمل های علمی یکسان بود.

ایجاد دانشکده های پزشکی و ارتقا کیفیت خدمات

❑ تربیت پزشکان عمومی

❑ بازگشت فارغ التحصیلان تخصصی پزشکی از دانشگاههای فرنگ به ایران

❑ گسترش خدمات پیشگیرانه و واکسیناسیون همگانی برخی بیماریهای عفونی موجب کاهش چشمگیر مرگ کودکان شد و امید به زندگی بالا رفت

❑ در ۶۰ سال گذشته علی رغم کشف آنتی بیوتیکهای جدید و واکسن های پیشرفته تر و کاهش برخی بیماریهای عفونی ،بشر با بیماریهای عفونی جدیدتر و بیماریهای غیر واگیر مزمن مانند دیابت و.. روبرو شد که تا حدی ناشی از صنعتی شدن کشورها و ناسالم شدن سبک زندگی بشر و افزایش شهروندی هستند

❑ برای کاهش این بیماریهای جدید سیاست های جدیدی در دنیا اتخاذ شد و دهه هفتاد میلادی مفهوم **ارتقا سلامت** به دنیا معرفی شد.

❑ پزشکانی پا به تاریخ پزشکی گذاشتند که تخصص شان محدود به یک عضو یا بافت بدن بود

ارتقا سلامت

- بجای تکیه بر واکسن و داروها و صرفا آموزش افراد و تمرکز برتغییر رفتار فرد
- تاکید بر تقویت جامعه و محیط زندگی و پر رنگ نمودن کار انسان ها توانمند سازی مردم
- تلاش در ارتقا سواد سلامت جامعه، با قانون گذاری های سلامت محور و ترویج سبک زندگی سالم
- توانمند نمودن مردم تا بر روی سلامتی خود کنترل بیشتری داشته باشند

مفاهیم پزشکی خانواده

شکل گیری مفاهیم پزشکی خانواده: هر چند در ابتدا به نظر می رسید افزایش تعداد پزشکان متخصص می تواند به کیفیت تشخیص ها و رضایت بیماران منجر شود اما گران بودن خدمات این دسته از پزشکان و افزایش نیاز جوامع روستایی به خدمات پایه سلامت و جمعیت به سرعت در حال رشد کشورها باعث شد، جامعه علمی به این نتیجه برسد که باید رویکرد ارائه خدمات و نوع آموزش در دانشگاه ها و نظام سلامت کشورها را با شرایط و نیاز جامعه تطبیق دهند و با مرور برخی از بیانیه های انجمن های علمی دنیا در دهه ۶۰ قرن بیستم می توان نیاز به نوع جدیدی از طبابت و ارائه خدمات را که جامع نگر و جامعه نگر باشد را مشاهده نمود:

بیانیه های انجمن های علمی در دهه ۶۰

- بیانیه میلپس: پزشکی که مهارت او بر روی اندامها و بافت خاصی محدود نیست، بلکه بر کل انسان و پیچیدگی های محیطی که در آن زندگی می کند تمرکز دارد. می داند که محدود شدن توجه به تشخیص یا درمان یک بیماری، اغلب باعث می شود که عوامل ایجادکننده اصلی و فرصت های درمانی بهتر نادیده گرفته شود
- بیانیه فولسوم: هر فردی باید یک پزشک شخصی داشته باشد که مسوول یکپارچه سازی و تداوم کلیه خدمات پزشکی ارائه شده به بیمارش باشد. چنین روش پزشکی بر انجام طب پیشگیرانه تأکید می کند. او از عوامل متعدد اجتماعی، عاطفی و محیطی که بر سلامت بیمار و خانواده اش تأثیر می گذارد آگاه خواهد بود و نگرانی او کلیت بیمار خواهد بود و رابطه اش با بیمار باید تداوم داشته باشد

ارتقا سلامت

- ▶ طبابت و خدمات سلامت از نگاه تاریخی درمان نگر خود به سمت نقش پزشکان در پیشگیری و ارتقا سلامت جامعه تغییر مسیر داد و نگاه سلامت محور جایگزین آن شد و مفاهیم اولیه پزشکی خانواده متولد شد
- ▶ در برنامه پزشکی خانواده، پزشک و مراقب سلامت، تنها به درمان بیمار و رفع علت مراجعه او نمی پردازند و سعی میشود تمام نیازهای جسمی روانی و اجتماعی بیمار که می تواند سلامت او را به خطر بیاندازد شناسایی و در مقابل آن اقدام مناسب انجام دهند
- ▶ نقش تیم سلامت در برنامه پزشکی خانواده از پرداختن به فرد فراتر است و نه تنها فرد بلکه خانواده او نیز با نگاه ارتقا دهنده سلامت در مسیر سلامتی و حال خوب کمک میرساند

سیستم شبکه بهداشت

ارائه خدمات بهداشتی

درمانی در قالب شبکه بهداشت در جمهوری اسلامی ایران از حدود ۴۰ سال قبل باعث شد که خدمات سلامتی از سطح شهرها و بیمارستانهای بزرگ به شهرهای کوچک تر و روستاهای دور دست نیز ارائه شود و نگاه بیمارستانی و درمان محور به نگاهی پیشگیرانه و سلامت محور تغییر جهت دهد و مسیر برای پیاده سازی برنامه های ارتقا دهنده سلامت فراهم گردد. در برنامه پزشکی خانواده برای ارتقای سلامت و پیشگیری سعی می شود تا با راهنمایی و آموزش خانواده های تحت پوشش و بهره گیری از مشارکت مردمی در ترویج سبک زندگی سالم، از پیدایش بیماری ها جلوگیری نمایند و محیط زندگی، کار، تحصیل و تفریح حامی سلامت ایجاد شود و در صورت بروز علایم بیماری در هر یک از افراد خانوار نیز با شناسایی سریع و درمان به هنگام از پیشرفت بیماری به سمت مراحل شدید تر جلوگیری کنند و مانع از مزمن شدن آن گردند. پزشکانی که وارد برنامه پزشکی خانواده می شوند نه تنها باید از ذکاوت بالا و شخصیت مردم دار و انعطاف پذیری برخوردار باشند بلکه به طور ویژه باید در سایر مولفه های طبابت خوب مانند توانایی در حل معماهای پیچیده ی بالینی، پرسیدن سوال مناسب، مهارت خوب شنیدن سخنان گیرنده خدمت، آگاهی از تکنولوژی های جدید و دانش روزآمد، تسلط به آموزش گیرنده خدمت، رازداری و ارتباط موثر با وی نیز از مهارت کافی برخوردار باشد.

هفت ویژگی پزشکی خانواده در کشورهای جهان

- ۱- جامع نگر بودن
- ۲- تداوم و پیگیری خدمات
- ۳- جامعیت
- ۴- پل ارتباطی
- ۵- هماهنگ کننده
- ۶- خانواده محور بودن
- ۷- توجه به نیازهای جمعیت تحت پوشش

جامع نگر بودن (General)

- ✓ در پزشکی خانواده، پزشکان به نحوی آموزش دیده‌اند که می‌توانند طیف وسیعی از خدمات از جمله بیماری‌های عفونی مثل سرماخوردگی تا بیماری‌های مزمن مانند دیابت و فشار خون و ... را به همه گروه‌های سنی و جنسی (از کودکی تا سالمندی) ارائه دهند.
- ✓ همه افراد در هر سنی و با هر شغل و میزان درآمدی می‌توانند از خدمات تیم سلامت استفاده کنند.

تداوم و پیگیری خدمات

✓ در «برنامه پزشکی خانواده» ارتباط و تعامل بین «افراد خانواده» و «پزشک» محدود به یک دوره از بیماری نیست و مراجعه‌کننده پس از ویزیت اولیه رها نشده و تداوم ارابه خدمات بین پزشک خانواده و مراجعه‌کننده تا بهبودی کامل وجود دارد که این امر منجر به ایجاد اعتماد، پیروی بیشتر بیماری از دستورات پزشک، کاهش نگرانی بیمار از عوارض احتمالی دارویی، سرعت بهبود و جلوگیری از بستری مجدد می‌شود.

✓ برنامه پزشکی خانواده «خدمت گیرنده-محور» است نه «بیماری-محور» و بر مبنای اعتماد، احترام، کرامت و شفقت شکل گرفته است و خدمت گیرنده در فرایند تصمیمات پیشگیرانه و درمانی تیم پزشکی خانواده جهت حفظ سلامت خود مشارکت دارد.

✓ در «برنامه پزشکی خانواده» هدف، صرفاً درمان بیماری نیست و حفظ و بهبود سلامت فرد و خانواده، هدف نهایی است.

جامعیت

✓ برنامه پزشکی خانواده «سلامت محور» است نه «بیماری محور» است.

✓ در «برنامه پزشکی خانواده» نگاهی کل نگر حاکم است یعنی با پرداختن به تمام عوامل موثر بر سلامت خدمت گیرنده، هدف نهایی آن حفظ سلامتی افراد و پیشگیری از بیماری‌های جسمی، روانی و اجتماعی است.

✓ برنامه پزشکی خانواده یک طیف گسترده است که از پیشگیری تا درمان و حمایت می باشد.

✓ در «برنامه پزشکی خانواده» خدمات پیشگیرانه شامل ترویج سبک زندگی سالم، روش‌های صحیح خودمراقبتی، انجام واکسیناسیون به موقع، مشاوره‌های اجتماعی، غربالگری، درمان های بهنگام و ... می باشد.

پل ارتباطی و مشاور

- ✓ تیم پزشکی خانواده اولین نقطه تماس خدمت گیرنده و پل ارتباطی برای دریافت خدمات سایر ارائه دهندگان خدمت با هزینه منطقی است.
- ✓ تیم پزشکی خانواده به عنوان مشاور قابل اعتماد فرد و خانواده در سلامت

هماهنگ کننده

✓ پزشکی خانواده مانند رهبر ارکستر، هماهنگ کننده تیم مشورتی در درمان بیماری های پیچیده یا مزمن است

✓ برخی از بیماری ها به ویژه بیماری های پیچیده یا مزمن گاهی نیاز به مشورت با پزشکان متعددی دارد که می تواند در صورت عدم هماهنگی پزشکان، به سردرگمی بیماران و پیدایش عوارض بیشتر شود. پزشک خانواده ضمن ارائه خدمات بهداشتی درمانی لازم، حلقه رابط، هماهنگ کننده و تسریع کننده دریافت سایر خدمات مورد نیاز بیمار از سایر ارائه کنندگان خدمت می باشد.

خانواده محور بودن

✓ از آنجا که تیم پزشکی خانواده با تعداد محدود و مشخصی از افراد و خانواده ها در تماس طولانی مدت هستند، به زمینه های فرهنگی، اجتماعی، قومیت، محل سکونت، شغل و مشکلات رفتاری، جسمی و ژنتیکی خانواده ها کاملا اشراف پیدا می کند (با حفظ حریم خصوصی) و می توانند توصیه های پیشگیرانه و درمانی متناسب با شرایط بیمار را ارائه دهند.

توجه به نیازهای جمعیت تحت پوشش

✓ تیم سلامت جامعه نگر است و نه تنها به فرد و خانواده بلکه به جمعیت و منطقه تحت پوشش نگاه نافذ دارد و مشکلات بهداشتی منطقه را شناسایی می کند و در تصمیمات خود به نتایج نیازسنجی و عوامل اجتماعی و محیطی مؤثر بر سلامت افراد و خانواده ها توجه می کند.

آشنایی بیشتر با برنامه پزشکی خانواده

یکی از موضوعات مهم در پزشکی، «کیفیت» ارتباط بیمار و پزشک و به معنی گسترده تر ارتباط خدمت گیرنده با ارائه کننده خدمت سلامت است. ارتباط صحیح و موثر بین تیم سلامت و خدمت گیرندگان می تواند به ایجاد «اعتماد و امنیت روانی» منجر شود که در فرایند بهبود بیماران نقش بسیار مهمی دارد. اجرای صحیح برنامه پزشکی خانواده با به حداقل رساندن رابطه مالی مستقیم پزشک و بیمار، تداوم و پیگیری مراقبت از خدمت گیرنده، مشارکت دادن بیمار در تصمیمات درمانی می تواند در «بهبود و تبلور رابطه اعتماد بخش پزشک و بیمار» نقش مهمی داشته باشد.

آشنایی بیشتر با برنامه پزشکی خانواده

«پزشک خانواده» در صورت بیماری یا حوادث ناگوار در کنار فرد و خانواده قرار دارد و خدمات مشاوره ای و درمانی را برای «همه اعضای خانواده» ارائه می دهد و در صورت نیاز، بیمار را به پزشکان یا مشاوران مرتبط ارجاع می دهد و پزشک متخصص یا مشاور، نتیجه اقدامات انجام شده را به «تیم پزشکی خانواده» اعلام می کند. در ارتباط بین تیم پزشکی خانواده و بیمار، تصمیمات بر اساس نگاه جامع به «نیاز» بیمار است و محدود به رفع گذرای شکایت و علت مراجعه نخواهد بود، و تیم سلامت بر اساس دانش به دست آمده از نیازهای بیمار در طول زمان می تواند بهترین تجویزها و راهنماییها را به او ارائه نماید.

اهداف برنامه پزشکی خانواده

بطور کلی برنامه پزشکی خانواده در جهان، **هدفی** والاتر از **درمان بیماری ها** دارد .

- ۱- ترویج سبک زندگی سالم ، خودمراقبتی و فرهنگ سلامت
- ۲- جامع نگری و جامعه نگری و ارتقای سلامت فرد، خانواده و جامعه
- ۳- پیشگیری از بیماری های شایع و مهم بر اساس نیاز فرد
- ۴- شناسایی زودهنگام بیماری ها (ترجیحا قبل از علامت دار شدن) و درمان زودهنگام آنها
- ۵- درمان بیماری ها و تسهیل دسترسی به خدمات «با کیفیت» تشخیصی درمانی و سلامت محور «مورد نیاز» افراد به شکل مقرون به صرفه برای همه افراد
- ۶- ارائه خدمات بر اساس نیازسنجی سلامت فرد ، خانواده و جامعه با بهره گیری از مشاوره سایر رشته های پزشکی و خدمات سلامت و نه صرفا تعدادی بسته خدمتی محدود

نقش پزشکان در خودمراقبتی

خودمراقبتی را می توان در تقویت اعتماد به نفس بیماران و مسوولیت پذیری آنان در جامعه، توانمند سازی افراد در خودمراقبتی و «مشارکت مسوولانه پزشکان» در برنامه های خودمراقبتی جامعه تحت پوشش و به ویژه حمایت از گروه های خودیار مورد اشاره قرار داد. پزشکان و تیم پزشکی خانواده می توانند جامعه تحت پوشش خود را به سمت عضویت در گروه های خودیار، شرکت در جلسات آموزشی و مشاوره ای، تلاش در جهت کسب اطلاعات مبتنی بر شواهد و تفکر انتقادی، شرکت در جلسات آموزش مهارت های زندگی هدایت نمایند. گروه خودیار عبارتند از تعدادی از افراد با دغدغه مشترک سلامت که به منظور تبادل اطلاعات و حمایت عاطفی در قالب گروه فعالیت می کنند. مانند گروه خودیار دیابت، فشار خون ، مادران باردار و

خودمراقبتی برای ایجاد رفتارهای سالم

تیم پزشک خانواده در برنامه خودمراقبتی برای ایجاد رفتارهای سالم و ارتقا دهنده سلامت، اقدامات ذیل را دنبال میکند

● ایجاد انگیزه مناسب در فرد

● افزایش سواد سلامت

● تقویت حس ارزشمندی و برداشت فرد از خود

● تقویت خودکارآمدی فرد

● افزایش مهارت استفاده از منابع سلامت فرد

● ایجاد تعامل مناسب بین دریافت کنندگان و ارائه دهندگان خدمات سلامت

● ایجاد مهارتهای زندگی لازم به تناسب موضوع (مهارت هایی نظیر تصمیم گیری ، حل مسأله ، دست به اقدام زدن و ...)

اهداف پزشک خانواده با تکیه بر خودمراقبتی

- ۱- افزایش افرادی که احساس اطمینان و کنترل روی زندگی فردی، خانوادگی و اجتماعی می‌کنند!
- ۲- افزایش افرادی که هدفشان برخورد فعال و مناسب با وضعیتها و مسایل سلامتی است و در این راه با متخصصین بهداشتی تعامل مناسب دارند!
- ۳- افزایش افرادی که علاقمند هستند که در مسئولیت تأمین، حفظ و ارتقای سلامت خود سهیم شوند
- ۴- افزایش افرادی که از دانش و مهارت لازم برای مراقبت از خود برخوردارند و از دانش و مهارت خود برای حفظ و بهبود سلامت و انتخاب خدمات مناسب بهره می‌گیرند
- ۵- ایجاد سیستم سلامتی با ظرفیت و ساختار مناسب و پرسنل دارای دانش، نگرش و مهارت مناسب

مزایای برنامه پزشکی خانواده

آسان شدن ارائه مستمر مراقبت های گروه سنی به خدمت گیرندگان

- با توجه به محدود شدن جمعیت تحت پوشش، ارائه مراقبت های گروه سنی با پیگیری و استمرار بهتری اجرا خواهد شد

امکان بیان مشکلات و آسیب های پنهان در نتیجه ایجاد اعتماد ناشی از آشنایی و تداوم خدمات و ارتباط طولانی مدت با تیم سلامت

- اولویت داشتن و محوریت خدمت گیرنده در برنامه پزشکی خانواده بدین معنی است که هدف صرفاً درمان بیماری و رفع علت مراجعه افراد نیست بلکه به تمامی شرایط ایجاد کننده بیماری ها و نیازهای فرد توجه می شود. توجه به تمامی جوانب جسمی، روحی و اجتماعی بیمار از یک سو و تداوم و پیوستگی مراقبت ها و ارتباط بین پزشک و بیمار از سوی دیگر منجر به ایجاد امنیت روانی و اعتماد در بیمار می شود و باعث برخورداری از حس زیبای وجود پشتیبان و حمایتگر و در نتیجه باعث ایجاد امنیت خاطر و آرامش در موارد بیماری می شود. در نتیجه این اعتماد خدمت گیرنده فرصت می یابد از موضوعات حساس زندگی و آسیب های پنهان خود در صورت تمایل شرح حال مناسب به پزشک ارائه کند.

مزایای برنامه پزشکی خانواده

رهایی از خستگی شرح حال مجدد

- با توجه به شناخت تیم پزشکی خانواده از فرد مراجعه کننده و ثبت شرح حال او در پرونده الکترونیک سلامت، نیاز به گرفتن شرح حال مجدد در هر بار مراجعه نیست.
- اطلاع پزشک از وضعیت جسمی و روحی روانی گیرنده خدمت و کم شدن نیاز به گرفتن شرح حال مجدد باعث ایجاد «امنیت روانی» در فرد می شود و او از اینکه مشاهده می کند که پزشک در جریان کامل وضعیت جسمی و روانی گذشته او قرار دارد، احساس رضایت می کند.

مزایای برنامه پزشکی خانواده

کشف بیماری های خاموش و پنهان

- برنامه های بدون پیشگیری و غربالگری هدفمند و استاندارد ویژه گروههای سنی مختلف با بهره گیری از مزایای ارتباط طولانی و مستمر تیم پزشکی خانواده و شناخت کامل شرایط اجتماعی، شغلی و خانوادگی مراجعه کنندگان کمک می کند تا با غربالگری به موقع، بیماری های خاموش و پنهان (نظیر بیماریهای مادرزادی اختلالات رشد، دیابت، فشار خون، سرطان و ...) را قبل از بروز علائم، شعله ور شدن و عوارض شدید تشخیص بهنگام دهند. همچنین اطلاع تیم پزشکی خانواده از زمینه ژنتیکی یا بیماری های سایر افراد خانوار و وضعیت فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، جسمی و روانی آن ها می تواند منجر به غربالگری و تشخیص به موقع گردد.

مزایای برنامه پزشکی خانواده

مزیت جامع نگری تیم پزشکی خانواده در مقایسه با رشته های تخصصی و فوق تخصصی دیگر

- تیم پزشکی خانواده در هنگام گرفتن شرح حال، انجام معاینه و اقدامات تشخیصی به یافته های یک رشته تخصصی، گروه سنی یا جنسی محدود نبوده و نگاه تشخیصی و بالینی جامعی به بیمار خواهد داشت. این در حالی است که مثلا یک متخصص چشم، مغز و اعصاب یا ارتوپدی بر یک عضو یا بافت تمرکز دارد. برخی افراد عادت دارند به محض بروز بیماری به پزشکان فوق تخصصی یا متخصص با انتخاب خود مراجعه نمایند و این موضوع می تواند باعث شود که در رسیدن به تشخیص صحیح بیماری تاخیر رخ دهد و اقدامات تشخیصی آزمایشگاهی و رادیولوژی اضافه به بیمار تحمیل شوند.

مزایای برنامه پزشکی خانواده

جلوگیری از تداخل داروها در نسخه های پراکنده

- با توجه به اینکه پزشک خانواده پل ارتباطی خدمات تشخیصی و درمانی سطوح بالاتر بر حسب نیاز بیمار است، بنابراین پزشک خانواده در صورت ارجاع بیمار به سایر ارائه دهندگان خدمت در جریان کلیه نسخ دارویی تجویز شده قرار می گیرد. بنابراین از تجویز داروهای تکراری و یا داروهایی که مصرف همزمان آن ها عوارض به دنبال دارد، پیشگیری می شود.
- در صورتی که بیمار بدون هماهنگی با پزشک خانواده خود، نسخه های دارویی از پزشک دیگر دریافت کرده باشد، پزشک خانواده با کنار هم قرار دادن نسخه ها متوجه تکراری بودن، تداخل یا غیر ضروری بودن داروهای تجویزی شده و بیمار را راهنمایی می کند.

مزایای برنامه پزشکی خانواده

پیشگیری از مصرف همزمان داروهای یکسان با نام های تجاری متفاوت

- به دلیل وجود داروهای تولیدی شرکت های مختلف با اسامی متفاوت، گاهی یک بیمار داروی یکسانی را با اسامی مختلف از چند پزشک دریافت می کند و داشتن پزشک خانواده به بیمار کمک می کند که از این موضوع مطلع شود و داروهای بیمار توسط پزشک خانواده منظم و دسته بندی می شوند.

مزایای برنامه پزشکی خانواده

پاسخ به پرسش ها و نگرانی های بهداشتی درمانی بیماران

- با توجه به محدود بودن جمعیت تحت پوشش، تیم پزشکی خانواده فرصت بیشتری برای گفتگو و پاسخ به پرسش های رایج بیماران دارند.
- اطلاع رسانی به جامعه از جدیدترین برنامه های آموزشی سلامت محور در کوتاه ترین زمان ممکن میسر می شود.

مزایای برنامه پزشکی خانواده

اطلاع از روند آزمایشات و اقدامات پاراکلینیک و تشخیص زودهنگام

- پزشک خانواده با شناخت و آگاهی از روند آزمایشات بیماران می تواند کاهش یا افزایش نامحسوس را متوجه شود و اقدام به موقع انجام دهد. این موضوع برای سایر پزشکان که با آزمایشات و سابقه بیمار آشنایی قبلی ندارند امکان پذیر نیست.

مزایای برنامه پزشکی خانواده

اعتماد به اطلاعات موثق و معتبر تیم سلامت در برخورد با شایعات و نگرانی ها

- ارتباط مستمر بین تیم پزشکی خانواده و جمعیت تحت پوشش باعث ایجاد اعتماد می شود که در برخورد با شایعات می تواند سرمایه ارزشمندی برای مدیریت شایعات محسوب شود.

مدیریت بیماری ها در زمان شیوع بیماری های واگیردار و جلوگیری از شکل گیری صف های طولانی بیمارستان در زمان بروز بحران ها به علت ایجاد ترس و اضطراب در جامعه

- در زمان شیوع بیماری های واگیر و افزایش سطح نگرانی و اضطراب خانواده ها، وجود تیم پزشکی خانواده و پاسخ به ابهامات و سؤالات آن ها می تواند از مراجعه غیر ضروری بسیاری از افراد به بیمارستان ها و مراکز تخصصی (محل بستری موارد شدید) جلوگیری کند و منجر به مدیریت بهتر طغیان یا همه گیری شود.

مزایای برنامه پزشکی خانواده

انتخاب صحیح و تسهیل در دریافت خدمات از پزشک متخصص و جلوگیری از سردرگمی

- نقش هماهنگ کننده تیم پزشکی خانواده باعث می شود بیمار به جای آنکه بارها به متخصصین و غیر مرتبط مراجعه کند تا بر حسب شانس به نتیجه برسد با مشورت پزشک خانواده خود با وقت هماهنگ شده به متخصص مورد نیازش دست پیدا کند و از سردرگمی و مراجعه به متخصصین متعدد نجات پیدا کند. مراجعات پراکنده به پزشکان بدون هماهنگی و مدیریت پزشک خانواده گاهی به کشف یک یافته اتفاقی در آزمایشات یا تصویربرداری ها منجر می شود و امر تشخیص را دشوارتر از قبل می شود).
- بر خلاف تصور معمول، نشان داده شده که نقش هماهنگ کننده بودن تیم پزشکی خانواده، باعث می شود بیمار سریع تر از گذشته به متخصص مورد نیازش دست پیدا کند (با وقت ملاقات هماهنگ شده) و از سردرگمی و مراجعه به متخصصین متعدد جلوگیری شود و در زمان کوتاه تری به نتیجه مورد نظر برسد.

مزایای برنامه پزشکی خانواده

صرفه جویی در هزینه های درمان به دلایل مختلف:

- ترویج خودمراقبتی باعث سلامتی و صرفه جویی در هزینه ها می شود
- برنامه پزشکی خانواده، بدلیل رویکرد پیشگیرانه خود به سازمان های بیمه گر امکان می دهد که خدمات بهتری ارائه دهند و پرداخت از جیب بیماران کم خواهد شد.
- ارجاع برای ویزیت متخصص بر اساس نیاز بیمار است و ویزیت های غیر ضروری کم می شود
- کاهش نیاز به آزمایشات و اقدامات پاراکلینیکی تکراری و غیر ضروری به دلیل شناخت بیمار و سابقه او
- یادآوری به هنگام مراقبت های ضروری و پیشگیرانه خدمت گیرندگان
- افزایش اعتماد، تعهد و پایبندی بیماران به درمان (پیشگیری از درمان های ناقص و مقاومت میکروبی)
- کشف به موقع بیماری ها از طریق غربالگری دوره ای
- کاهش هزینه های تشخیص بیماری به دلیل شناسایی بیماری ها در مراحل ابتدایی

مزایای برنامه پزشکی خانواده

عدالت در سلامت

- مطلع شدن جامعه از جدیدترین برنامه های آموزشی سلامت محور در کوتاهترین زمان ممکن میسر می شود.
- عدالت در دریافت خدمات سلامت و کاهش اختلاف طبقاتی مردم در دریافت خدمات سلامت امکان پذیر می شود.

پزشکی خانواده در یک نگاه

- همه افراد چه سالم و چه بیمار برای حفظ و افزایش سلامت خود می توانند به تیم پزشکی خانواده مراجعه کنند
- ارجاع بیماران نیازمند به دریافت خدمات تخصصی
- ویزیت و معاینه دوره ایی تمام اعضای خانواده
- نظارت بر کلیه اقدامات و فعلیت های بهداشتی و درمانی انجام شده توسط تیم پزشکی خانواده
- بررسی شیوه زندگی فرد در زمان مراجعه و در صورت وجود عوامل خطر ،علل آن ریشه یابی گردد و تلاش در راستای رفع علل با همکاری فرد
- ثبت سوابق پزشکی فرد در پرونده الکترونیک سلامت

پزشکی خانواده، ارتقا سلامت فرد و جامعه